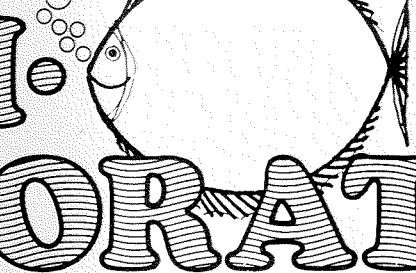

Eks 3

FISKERIDIREKTORATET
BIBLIOTEKET

FISKERI- DIREKTORATET

Rapporter og meldinger

Nr 1/81

Fiskeridirektoratets
Kontrollverk, Distriktslaboratoriet
Tromsø
Årsmelding 1980.

Fiskeridirektoratet Biblioteket
FISKDIR mag Rap eks 3
Rapporter og meldinger 1981 nr 1

06VF02383

Nr 1/81

Fiskeridirektoratets
Kontrollverk, Distriktslaboratoriet
Tromsø
Årsmelding 1980.

Fiskeridirektoratets
Kontrollverk
Distriktslaboratoriet
i Tromsø
Postboks 192
9001 Tromsø
Tlf. (083) 8 09 11

ANALYSEVIRKSOMHET

En oversikt over analyserte prøver og utførte analyser er gjengitt i tabellene 1 og 2.

005275

Tabell 1. Oversikt over analyserte prøver.

Vann	Antall prøver	Antall analyser
Ferskvann	123	566
Sjøvann	480	2187
	<hr/>	<hr/>
	603	2753
	=====	=====

Konsumråstoff.

Blåkjeft	10	10
Hyse	2	10
Kråkeboller	13	59
Laks	2	18
Lodde	3	12
Rødspette	4	4
Sel	31	31
Sild	4	4
Skjell	60	720
Torsk	3	15
Vågehval	11	11
	<hr/>	<hr/>
	143	894
	=====	=====

Frosne fiskeprodukter.

Farse	4	20
Farseblokker	17	136
Filètblokker	66	564
Lodderogn	11	88
Produksjonslinje i filètindustri	278	1224
	<hr/>	<hr/>
	376	2032
	=====	=====

Reker.

Ferdig, pillede frosne	137	1286
Kokte, upillede reker	3	24
Rå reker, iset	31	304
" " frosne	6	48
Produksjonslinje, rekeindustri	39	156
	<u>216</u>	<u>1818</u>
	====	=====

Saltede produkter.

Torsk (saltfilèt)	5	26
	<u>5</u>	<u>26</u>
	====	=====

Tran, olje, fett.

Tran	8	52
	<u>8</u>	<u>52</u>
	====	=====

Diverse prøver.

Salt	3	12
	<u>3</u>	<u>12</u>
	====	=====

Totalt	1.354	7.587
	====	=====

Tabell 2. Oversikt over utførte bestemmelser.

	Antall bestemmelser
Aske	13
Clostridier	12
DMA-N	57
Egenfarge	8
Fett	12
Forsåpningstall	4
Frie fettsyrer	8
Jern	5
Jodtall	4
Kobber	5
Klorid	4
Kreistall	8
Kvikksølv	45
Lukt	355
Nitrit	4
Parasittologi	14
Protein	8
Salmonella	10
Smak	221
TMA-N	398
TMAO-N	92
Totalantall, enterokokker	648
" , koliforme bakt.	
(konfirmativ prøve)	934
" , (presumptiv prøve)	1251
" , (termostabile)	980
" , levende bakterier	
ved 20°C	1251
" , stafylokokker	111
Tot.fl.N	398
Turbiditet	331
Uforsåpbart	8
Utseende	360
Vanninnhold	16
Vitamin A kolorimetrisk	8
spektrofotometrisk	<u>4</u>
Totalt	7.587
	=====

Tabell 3. Tranproduksjonen i Troms og Finnmark distrikt fordelt på anleggstype.

Anleggstype \ Distrikt		Finnmark	Troms	Totalt
Stimdamp m/Sentrifuge	Antall anlegg	4	1	5
	hl.lever	12.521	121	12.642
	hl.medi- sintran	7.076	60	7.136
	hl.annen tran	20	-	20
Stimdamp u/Sentrifuge	Antall anlegg	2	2	4
	hl.lever	501	481	982
	hl.medi- sintran	252	248	500
	hl.annen tran			
Kontinuerlig anlegg	Antall anlegg	4	1	5
	hl.lever	10.882	1.340	12.222
	hl.medi- sintran	6.116	792	6.908
	hl.annen tran		1.000	375

Merknader:

I Finnmark er det 12 anlegg som har fått tilsendt skjemaer for tranproduksjonen 1980. Av disse har 10 anlegg svart. En av de som ikke har svart produserer ikke medisntran. Det er tilsendt 5 skjemaer i Troms. 4 anlegg har svart. Ett anlegg produserer ikke medisntran.

Orientering om laboratorievirksomheten i 1980.

Bakteriologiske undersøkelser av vann.

Undersøkelsene fra 1978 og 1979 er fulgt opp. Undersøkelsene kan deles opp i:

- 1) Kartlegging av kvaliteten av ferskvann og sjøvann som nyttes i fiskeindustrien.
- 2) Kartlegging av sjøvannskvaliteten utenfor fiskebedrifter som har for dårlig vannkvalitet i dag.
Forslag til nye områder for plassering av nytt sjøvannsinntak.

Liksom i fjoråret er det foretatt undersøkelser av prøver fra lokaliteter som tenkes brukt til fiskeoppdrett i sjøvann.

De bakteriologiske undersøkelser er i 1980 supplert med tubiditetsmåling av alle prøver.

I begynnelsen av 1981 er vi dessuten blitt tildelt utstyr for måling av ledningsevne og innhold av tungmetaller i vann.

Bakteriologiske - hygieniske undersøkelser av produksjonslinjer i filetbedrifter og rekeindustri.

"Hygienepróver" langs produksjonslinjer er blitt uttatt ved jevne mellomrom, og liksom tidligere anser en at undersøkelser av slike prøver kan støtte inspektorene i deres arbeid i tillegg til at bedriftene blir orientert om betydningen av et skikkelig renhold.

Laborariemessig kontroll av ferdigvarer (frossen filét, farse, reker etc.).

I 1980 har laboratoriet spesielt undersøkt mange rekepartier (frosne, kokte pillede reker) som har inneholdt varer som er produsert av gammelt rekeråstoff. I tillegg har bakteriologisk-hygieniske undersøkelser avslørt hygieniske mangler under produksjonsprosessen av disse varene.

Også når det gjelder frosne fiskeprodukter har kjemiske analyser (TMA-N og Totalt flyktig nitrogen) vært gode hjelpemidler for å avsløre dårlig råstoffkvalitet. Sensorisk bedømmelse underbygd av kjemiske analyser synes å være meget brukbare kriterier for å avsløre dårlig råstoffkvalitet.

Trankontroll.

Kontrolloppgavene for Troms og Finnmark distrikt ble overtatt fra Fiskeridirektoratets kontrollverk, Svolvær den 1.1.1980.

Registrerte trandamperier, godkjent for framstilling av medisintran, ble inspisert våren 1980 av avd.ing.Terje Solberg. Den lokale inspektøren for hvert aktuelt underdistrikt deltok i inspeksjonene der dette var praktisk mulig. Mangler i henhold til gjeldende medisintranforskrifter og instruksjoner ble rapportert til distriktsinspektøren, her.

Av 21 registrerte anlegg var 2 nedlagt. 3 anlegg ble anbefalt strøket i registeret, ytterligere 2 anlegg var i meget dårlig forfatning og 9 anlegg hadde en eller flere mangler i henhold til forskriftene. 4 gamle anlegg var nedlagt eller revet og erstattet av nye med moderne prosessutstyr. 1 nytt anlegg var under montering og har erstattet det gamle høsten 1980. Et av de nye anleggene er av eieren bedt om å bli strøket i registeret. Et nytt anlegg er bygd og i drift, men eieren ønsket ikke å søke om godkjenning for produksjon av medisintran.

Da det ble hevdet at bare industritrans ble produsert ved de forskjellige anleggene, fikk ikke laboratoriet tilsendt produksjonsprøver av medisintran.

Kvikksølvundersøkelser.

Som en del av arbeidet med å kartlegge kvikksølvinnholdet i fisk og andre marine dyr ble prøver av kjøtt fra 11 vågehvaler og 31 prøver av kjøtt fra sel analysert.

Kvikksølvinnholdet i vågehval var lavt (0,13 ppm i gjennomsnitt). I 20 prøver fra sel fanget på garn i Øst-Finnmark var også innholdet lavt (0,10 ppm i gjennomsnitt). Av 9 prøver av kobbesveiver fra en fangst i Østisen hadde 7 prøver lavt innhold (0,06 ppm i gjennomsnitt), og 2 prøver hadde relativt høye innhold (0,46 ppm og 1,33 ppm). 2 prøver av brunselsveiver fra en fangst i Vestisen hadde relativt høye innhold (0,42 ppm og 0,48 ppm).

Kråkeboller.

I forbindelse med prøveeksport av kråkeboller til Frankrike ble prøver av kråkeboller (Stroglyocentrotus droebachiensis) som var fanget i Troms undersøkt sensorisk og kjemisk.

Etter 4-5 døgns lagring ved 1-2°C kunne avvikende lukt og smak konstateres og kråkebollenes bevegelse var sterkt nedsatt. Rognens innhold av vann, protein, fett samt aske etter forasking ble bestemt. Innholdet av kvikksølv i rognen var svært lavt (0,03 ppm).

Fiskesykdommer.

Det ble innsendt flere fisker av arten Blåkjeft (*Helicolenus dactyloptirus*) til laboratoriet. Blåkjeften var fisket ved Mulegga. Fiskene hadde flere utvendige parasitter som hadde boret seg inn gjennom skinnen og satt fast i muskulaturen. Parasitten ble fastslått til å være typiske eksemplarer av arten uermedaljen (*Sphyrion lumpi*). Enkelte av fiskene hadde store sår og byller ifiskekjøttet på andre steder enn der levende parasitter satt fast. Dette forhold skyldes trolig at parasitten dør og at parasittens hode blir sittende igjen og at store sår og byller oppstår av denne årsak.

Flere av fiskene med parasitter var tydelig avmagret. Avmagringen skyldtes not parasittismen. Slik fisk kunne ikke nyttes som menneskeføde da fisken måtte anses som syk og derfor ikke kunne anses som sunn og frisk vare.

En mottok videre 4 rødspetter fanget i området nord for Forsøl som hadde sterkt avgrensede, nærmest utstemplede sår på "undersiden". 2 rødspetter ble oversendt Veterinærinstituttet uten at en kunne stille en sikker diagnose.

Sårdannelsene kan trolig skyldes primær virusinfeksjon med påfølgende invasjon av bakterier.

Oppdragsanalyser.

Prøver som ønskes analysert av private personer eller andre, og som ikke faller innenfor kontrollens normale arbeids - oppgaver, kreves det betaling for. I 1980 ble prøver av tran, loddefør til fiskeoppdrett samt sild analysert.

Ringanalyser.

I 1980 ble et program for ringanalyser startet. Det tas sikte på å få kjørt gjennom aktuelle metoder i Sentrallaboratoriets metodesamling. Denne analysevirksomheten blir koordinert av Sentrallaboratoriet med de tre distriktslaboratoriene som øvrige deltagere. 4 farseprøver og 8 tranprøver ble analysert på 13 forskjellige parametre.

Besøk i industrien.

Laboratorielederen har i den grad forefallende arbeid ved laboratoriet har tillatt det, foretatt bedriftsbesøk i Troms og Finnmark (inspeksjonsrunder med lokale inspektører i filèt- og rekeindustri).

I loddesesongen ble spesielt lodderognproduksjonsutstyret ved enkelte bedrifter inspisert. Det ble uttatt bakteriologiske prøver fra dette utstyret under produksjon og resultater av inspeksjon og laboratorieresultater samt fotografisk materiale ble senere samlet til en egen rapport.

Uttak av prøver.

Prøvene er uttatt av stedlige inspektører, inspektør Petter Holmstad, 1.inspektør Arne M.Luther, laboratorieleder Truls Nesbakken og avdelingsingeniør Terje Solberg.

Forsøksvirksomhet.

Lagringsforsøkene med isete rå reker og enkelte forsøk i rekeindustrien ble fortsatt fra foregående år. En regner med at resultatene fra disse undersøkelsene vil bli publisert i 1981. Undersøkelsene er utført for å fastslå hva som kan karakteriseres som et akseptabelt nivå for flyktige nitrogenbaser og andre objektive parametre i rå reker og i kokte, pillede reker.

Lagringsforsøk med haneskjell med henblikk på kvalitetsforringelse ble utført i begynnelsen av 1980 og resultatene herfra foreligger i egen rapport.

Virksomhet i arbeidsutvalg og administrative oppgaver.

Laboratorielederen er kontrollverkets medlem av arbeidsutvalgene som skal samordne laborativirksomheten i Troms og Finnmark fylker.

Laboratorielederen var også kontrollverkets medlem i arbeidsutvalget som utarbeidet forslag til retningslinjer for lodde-rogproduksjonen.

Laboratorielederen er av distriktsinspektøren også blitt tildelt arbeidsoppgaver av mer generell art samt administrative saker.

Besøk/hospitanter ved laboratoriet.

Laborant Jan Berg, Finotro, Honningsvåg, hospiterte ved laboratoriet 22.9.-26.9.1980.

Laboratorieleder Arne Andreassen, Fisekridirektoratets kontrollverk, Svolvær, hospiterte ved laboratoriet 9.12.-12.12.1980.

Deltakelse ved kurs og møter.

Laboratorieleder Truls Nesbakken:

Distriktslaboratoriemøtet, Svolve 4.-6.3.1980.

Veterinærhygienisk forenings etterutdanningskurs 18.-21.3.1980,
Stavanger: "Drikkevannskontroll. Primær kjøttkontroll".

Distriktsinspektør-/laboratoriemøtet, Bergen 24.-26.3.1980.

Samordning av næringsmiddelkontrollen i Finnmark. Møte hos
Fylkesmannen i Vadsø 5.6.1980.

Norges tekniske høgskole, Trondheim, 12.-13.1980. "Det 3.symposium
i teknisk biokjemi".

Samordning av næringsmiddelkontrollen i Troms.

Møte hos Fylkesmannen i Tromsø 20.6.1980.

International Council for the Exploration of the sea (ICES).

1.-3.10.1980 i København: "Special Meeting on Diseases of Commer-
cially Important Marine Fish and Shellfish".

Samordning av næringsmiddelkontrollen i Finnmark. Møte hos
Fylkesmannen i Vadsø 13.10.1980.

Fiskeridirektoratets kontrollverk i Tromsø 16.10. og 27.10.1980.

Møter i arbeidsutvalg bestående av representanter fra FTFI, Frionor,
Nordic Group og Kontrollverket angående utarbeidelse av retnings-
linjer for produksjon av lodderogn.

Feitsildfiskernes Salgslag 12.12.1980, Trondheim: Møte angående
utkast til retningslinjer for produksjon av lodderogn.

Ingeniør Åshild Johansen

og

Avdelingsingeniør Terje Solberg:

Pharmacia Fine Chemicals kurs v/Universitetet i Tromsø
24.-25.9.1980 angående aktuelle biokjemiske metoder.

Rapporter, publikasjoner.

Nesbakken, T.:

Rapport angående lagringsforsøk skjellmat (haneskjell) med henblikk på kvalitetsforringelse. Sensorisk bedømmelse, kjemiske og bakteriologiske undersøkelser. Tromsø, 26.2.1980.

Nesbakken, T.:

Rapport angående industriell produksjon av lodderogn (lukket system). Tromsø, 25.4.1980.

Personale ved distriktslaboratoriet pr 31.12.1980.

Laboratorieleder:	Veterinær Truls Nesbakken
Avdelingsingeniør:	Siv.ing.Terje Solberg
Ingeniør:	Ingeniør Åshild Johansen
1.laborant:	Kirsten Schmidt
Laboratorieassistent, engasjement:	Annbjørn Holmen

DISTRIKTSLABORATORIET I TROMSØ 6.3.1981.

Truls Nesbakken